Cymraeg
Modwl: ECAD6022
BA3 - 2026-27

Grŵp A – Darlith/Lecture 4 a 5

Hydref 13eg 2026

Eluned Owena Grandis
e.grandis@pcydds.ac.uk

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

APLP
PDPA

Presenoldeb BA3

BA3 Attendance

Nod Ac Amcanion
Aims and Objectives

Modwl: ECAD6022
BA3 - 2026-27

- Cymraeg achlysurol – magu hyder
- Cyflwyniad adnoddau Peniarth a'r ystafell drochi

Oes newyddion gyda chi?

Siaradwch, siaradwch, siaradwch!

- Wyt ti'n darllen yn aml?
- Beth wyt ti'n ei <u>dd</u>arllen ar hyn o bryd?
- Pryd wyt ti'n darllen?

- Wyt ti'n siopa ar y we?
- Ble wyt ti'n prynu dy <u>dd</u>illad / <u>l</u>yfrau?
- Beth ydy dy hoff siop?

- Wyt ti'n gwrando ar <u>g</u>erddoriaeth?
- Pa <u>f</u>ath o <u>g</u>erddoriaeth wyt ti'n ei hoffi?
- Pryd wyt ti'n gwrando ar gerddoniaeth?

- Wyt ti'n hoffi mynd allan am <u>f</u>wyd?
- Ble wyt ti'n mynd? Gyda <u>ph</u>wy?
- Ble mae dy hoff <u>f</u>wyty?

Cynhesu gyda chardiau lŵp

Cardiau fflach

6 idiom am deimladau

Rydw i ar ben y byd!

Rydw i'n hapus fel y gog!

Rydw i wedi blino'n lân!

Rydw i ar bigau'r drain!

Rydw i wedi cael llond bol!

Rydw i'n wyllt gacwn!

Maeddu'ch partner

Cymraeg Bob Dydd!

Everyday Welsh!

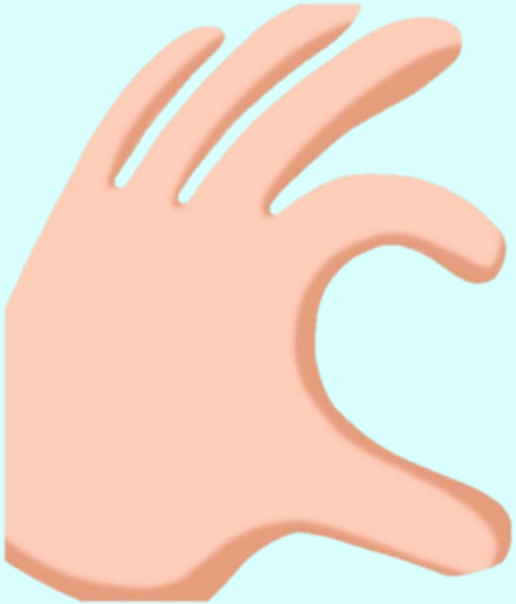

Geiriau Canmol *Words of Praise*

Da iawn, bawb!	*Well done everyone!*
Ardderchog, blant!	*Excellent children!*
Bendigedig!	*Wonderful! / Great!*
Arbennig!	*Wonderful! / Great!*
Ymdrech dda!	*Good effort!*
Ceisiwch eto!	*Try again!*
Gwaith gwych!	*Great work!*
Dal ati!	*Keep at it!*

Ymadroddion Defnyddiol *Useful Phrases*

Wrth gwrs	*Of course*
Pam lai?!	*Why not?!*
Man a man!	*Might as well!*
Dim problem!	*No problem!*
Efallai	*Maybe*

Gobeithio	*I hope so / Hopefully*
O'r gorau!	*Alright then! / Ok then!*
Dim ots!	*Doesn't matter!*
Dyna ni!	*There we are!*
Dyna drueni!	*That's a pity!*

Ymadroddion Defnyddiol *Useful Phrases*

Syniad da!	*Good idea!*
Dw i'n hoffi dy / eich ateb!	*I like your answer!*
Cwestiwn da!	*Good question!*
Ateb da!	*Good answer!*
Ateb cywir!	*Correct answer!*

Help Llaw - Gorchmynion

Eistedd**wch** Cerdd**wch** Sef**wch** Bwyt**wch**	yn **d**awel yn araf yn **g**yflym	blant. bawb. ferched. fechgyn. Flwyddyn 1. Mrs Evans.
Eistedd**a** Cerdd**a** Sef**a** Bwyt**a**		Tom. Sali.
Ewch Dewch Gwnewch Byddwch	allan yma y gwaith yn **o**falus	blant. bawb. ferched. fechgyn. Flwyddyn 1. Mrs Evans.
Cer Dere Gwna Bydda	allan yma y gwaith yn **o**falus	Tom. Sali.

Mae rhai berfau yn aros yr un peth:

siarad, darllen

Berfenwau yn gorffen gyda –**io**: dileu'r –**o**

Berfenwau yn gorffen gyda –**eg**: dileu'r –**eg**

Berfenwau yn gorffen gyda –**ed**: dileu'r –**ed**

Edrychwch arna i

Gwrandewch arna i

Edrychwch ar y bwrdd gwyn

Dwedwch ar fy ôl i

Ailadroddwch

Agor y wers *Lesson openers*

Croeso i'r wers …… (Gymraeg / Fathemateg / Saesneg)	*Welcome to the ….. lesson. (Welsh / Mathematics / English)*
Edrychwch arna i.	*Look at me.*
Gwrandewch arna i.	*Listen to me.*
Edrychwch ar y bwrdd gwyn.	*Look at the whiteboard.*
Agorwch eich llyfrau.	*Open your books.*
Ysgrifennwch y dyddiad.	*Write the date.*
Ewch i dudalen …	*Go to page …*

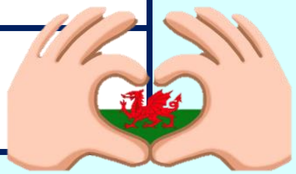

Nod y wers *Aim of the lesson*

Nod y wers ydy … *The aim of the lesson is to …*	**dysgu cyfrif yn Gymraeg.** *learn how to count in Welsh.*
	dysgu am y Celtiaid. *learn about the Celts.*
	adolygu rhifau yn Gymraeg. *revise numbers in Welsh.*
Nod y wers heddiw ydy … *The aim of today's lesson is to …*	**dysgu am y tywydd.** *learn about the weather.*
	ysgrifennu llythyr. *write a letter.*
	dysgu'r Wyddor Gymraeg. *learn the Welsh Alphabet.*

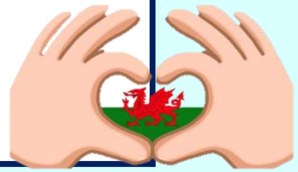

Nod y wers *Aim of the lesson*

Heddiw, rydych chi'n mynd i... *Today, you are going to ...*	**redeg.** *run.*
	beintio. *paint.*
	ganu. *sing.*
	wylio rhaglen deledu. *watch a tv programme.*
	goginio bisgedi. *cook biscuits.*
	ddysgu am Kyffin Williams. *learn about Kyffin Wiliams.*

Yn ystod y wers *During the lesson*

Pawb yn barod?	*Everyone ready?*
Ydych chi'n barod?	*Are you ready? (plural)*
Pawb yn hapus?	*Everyone happy?*
Ydych chi'n hapus?	*Are you happy? (plural)*
Oes problem?	*Is there a problem?*
Oes cwestiwn?	*Any questions?*

Ar ddiwedd y wers *At the end of the lesson*

Gorffennwch eich gwaith.	*Finish your work.*
Ysgrifennwch y gwaith cartref.	*Write the homework.*
Caewch eich llyfrau.	*Close your books.*
Tacluswch yn gyflym!	*Tidy up quickly!*
Sefwch yn dawel!	*Stand quietly!*
Diolch yn fawr, bawb!	*Thank you very much everyone!*
Diolch am weithio mor galed!	*Thank you for working so hard!*
Hwyl fawr!	*Goodbye!*
Gwela i chi yfory!	*See you tomorrow!*

Patrymau Iaith Meithrin a Derbyn

Nursery and Reception Language Patterns

Pwy wyt ti? Who are you?	**… dw i.** I am …
Sut wyt ti? How are you?	**Dw i'n …** I am …
Ga i … os gwelwch yn dda? May I have … please?	**Cei / Na chei** Yes / No
Sut mae'r tywydd heddiw? How is the weather today?	**Mae hi'n … heddiw.** It is … today.
Pa liw? What colour?	**coch / glas / melyn / gwyrdd** red / blue / yellow / green
Pa rif? What number?	**un / dau / tri / pedwar** one / two / three / four
Sawl un? How many?	**un / dau / tri / pedwar** one / two / three / four
Beth wyt ti'n wisgo? What are you wearing?	**Dw i'n gwisgo …** I'm wearing …
Beth wyt ti'n hoffi? What do you like?	**Dw i'n hoffi …** I like …
Beth sy'n bod? What's the matter?	**Mae pen / bola tost gyda fi.** I've got bad head / stomach.
Wyt ti'n hoffi …? Do you like …?	**Ydw, dw i'n hoffi …** Yes, I like …
Beth sy yn …? What is in …?	**Mae … yn y bocs / fasged.** There is a … in the box / basket.
Pa fis? What month?	**Mis …** …
Pa ddydd? What day?	**Dydd …** …day
Ble mae'r …? Where is the …?	**Dyma'r …** Here is the …

Suggested Language Patterns for Nursery and Reception

Patrymau Iaith Blwyddyn 1 a 2

Year 1 and 2 Language Patterns

Pwy wyt ti? Who are you?	… dw i. I am …
Sut wyt ti? How are you?	Dw i'n … I am …
Ble wyt ti'n byw? Where do you live?	Dw i'n byw yn … I live in …
Ga i … os gwelwch yn dda? May I have … please?	Cei / Na chei Yes / No
Beth ydy dy oed di? What is your age?	Dw i'n … oed. I am … years old.
Faint ydy dy oed di? How old are you?	Dw i'n … oed. I am … years old.
Sut mae'r tywydd heddiw? How is the weather today?	Mae hi'n … heddiw. It is … today.
Ydy hi'n …? Is it …?	Ydy, mae hi'n … Yes, it is …
Ydy hi'n …? Is it …?	Nac ydy, dydy hi ddim yn … No, it is not …
Pa liw? What colour?	coch / glas / melyn / gwyrdd red / blue / yellow / green
Pa rif? What number?	un / dau / tri / pedwar one, two, three, four
Sawl un? How many?	un / dau / tri / pedwar one, two, three, four
Beth wyt ti'n wisgo? What are you wearing?	Dw i'n gwisgo … I'm wearing …
Beth wyt ti'n hoffi? What do you like?	Dw i'n hoffi … I like …
Beth dwyt ti ddim yn hoffi? What don't you like?	Dw i ddim yn hoffi … I don't like …

Suggested Language Patterns for **Year 1 / Year 2**

Patrymau Iaith Blwyddyn 1 a 2

Year 1 and 2 Language Patterns

Beth sy'n bod? What's the matter?	Dw i'n dost. I am ill.
Beth sy'n bod? What's the matter?	Mae … tost gyda fi. I have a bad/sore …
Oes … gyda ti? Have you got …?	Oes, mae … gyda fi. Yes, I have a …
Oes … gyda ti? Have you got …?	Nac oes, does dim … gyda fi. No, I don't have a …
Wyt ti'n hoffi …? Do you like?	Ydw, dw i'n hoffi … Yes, I like…
Wyt ti'n hoffi …? Do you like …?	Nac ydw, dw i ddim yn hoffi … No, I don't like …
Pwy sy'n hoffi …? Who likes …?	Fi / … sy'n hoffi … Me / … likes …
Beth sy yn y fasged? What's in the basket?	Mae … yn y fasged. There is a/an … in the basket.
Ble est ti? Where did you go?	Es i i … I went to …
Ble est ti? Where did you go?	Es i i'r … I went to the …
Beth gest ti? What did you have?	Ces i … I had …
Beth welaist ti? What did you see?	Gwelais i … I saw …
Pa fis ydy hi? What month is it?	Mis … …
Pa ddydd ydy hi? What day is it?	Dydd … …day
Ble mae …? Where is …?	Mae … yn y … … is in the …
Ble mae'r …? Where is the …?	Mae'r … yn y … The … is in the …

Iaith y Dosbarth

Ymadroddion Defnyddiol

Ga i un?	*May I have one?*
Eto os gwelwch yn dda.	*Again please.*
Unwaith eto.	*Once again.*
Mae'n flin 'da fi.	*I'm sorry.*
Esgusodwch fi.	*Excuse me.*
Beth ydy … yn Gymraeg?	*What is … in Welsh?*
Does dim ots.	*It doesn't matter.*
Yn araf, os gwelwch yn dda.	*Slowly, please. (sing.)*
Yn araf, os gweli di'n dda.	*Slowly please (pl.)*
Wyt ti eisiau…?	*Do you want…? (sing.)*
Ydych chi eisiau..?	*Do you want…? (pl.)*
Wnei di..?	*Will you? (sing.)*
Wnewch chi…?	*Will you? (pl.)*
Wyt ti wedi gorffen?	*Have you finished? (sing.)*
Ydych chi wedi gorffen?	*Have you finished? (pl.)*
Pwy sy'n cofio?	*Who remembers?*
Tro pwy sy' nesaf	*Who's turn is it next?*
Dy dro di / eich tro chi	*Your turn.*

Unigol (Sing.) / Lluosog (Pl.)	
Brysia	*Hurry up*
Brysiwch	
Cer	*Go*
Ewch	
Dere	*Come*
Dewch	
Gwranda	Listen
Gwrandewch	
Golcha	Wash
Golchwch	
Cerdda	Walk
Cerddwch	
Tro	Turn
Trowch	
Eistedda	Sit
Eisteddwch	
Ysgrifenna	Write
Ysgrifennwch	

Nod y wers *(Lesson aim)*	
Nod y wers heddi ydy …	*The aim of today's lesson is…*
Heddiw rydyn ni'n mynd i…	*Today we are going to…*
Yn y wers yma, byddwn ni'n adolygu…	*In this lesson, we'll be revising…*
Y bore 'ma rydw i eisiau i chi feddwl am…	*This morning, I want you to think about…*
Cloi gwers *(Ending a lesson)*	
Ydych chi wedi mwynhau?	*Have you enjoyed?*
Beth rydych chi wedi fwynhau?	*What have you enjoyed?*
Beth rydych chi wedi ddysgu?	*What have you learnt?*
Ydych chi'n cofio…?	*Do you remember…?*

Prynhawn aur

Athrawes:	Y prynhawn ‘ma, rydych chi’n mynd i ddewis beth rydych chi eisiau wneud.
Emily:	O gwych!
Athrawes:	Peintiwch lun os ydych chi eisiau.
Matt:	Gwych. Dw i’n hoffi tynnu lluniau.
Rhys:	Dw i ddim eisiau peintio llun.
Athrawes:	Darllenwch lyfr os ydych chi eisiau.
Rhys:	Dw i ddim eisiau darllen llyfr.
Athrawes:	Defnyddiwch gardiau iaith i chwarae gêm os ydych chi eisiau.
Rhys:	Dw i ddim eisiau chwarae gêm iaith.
Athrawes:	Gwyliwch glip o’r *Pod-antur Cymraeg* os ydych chi eisiau.
Rhys:	Dw i ddim eisiau gwylio fideo.
Athrawes:	Gwnewch fodel os ydych chi eisiau.
Rhys:	Dw i ddim eisiau gwneud model.
Athrawes:	Rhys, beth wyt ti eisiau wneud?
Rhys:	Mmm?!?

Eich tro chi!

Diolch